
Kommentarer til Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldinga - Gode liv i eit trygt samfunn.

NHO Mat og Drikke er en medlemsstyrt og partipolitisk uavhengig arbeidsgiver- og næringspolitisk organisasjon for 1.600 bedrifter i mat-, drikke- og bionæringen som sysselsetter om lag 40 000 årsverk.

Kapitel 6.4.3, 6.9.1 og 8.3 – Sunnere kosthold

Forpliktende samarbeid mellom myndighetene og mat og drikkenæringen

NHO Mat og Drikke ønsker et fortsatt samarbeid mellom myndighetene og mat- og drikkenæringen om tilrettelegging for et sunnere kosthold i tråd med myndighetenes kostråd. Samarbeidet skal bidra til å gjøre det enklere for forbrukeren å ta sunnere valg og bidra til at de nasjonale målene for folkehelsepolitikken nås. NHO Mat og Drikkes grunnleggende standpunkt er at et tillitsbasert samarbeid mellom myndigheter og næringslivet vil bidra til de beste resultatene for folkehelsen.

Grunnlaget for dette samarbeidet ble svekket da produktavgiftene for sjokolade og sukkervarer samt alkoholfrie drikkevarer ble økt betydelig på kort varsel i statsbudsjettet 2018. Samarbeidet om reduksjon av tilsatt sukker gjennom intensjonsavtalen er derfor inntil videre stilt i bero, mens arbeidet med øvrige innsatsområder i avtalen pågår som avtalt. Bedriftene arbeider likevel videre i egen regi for redusert inntak av sukker og det kan vises til gode resultater. Eksempelvis står sukkerfri brus for nær 57 pst. av konsumet i Norge i første kvartal 2019. Ikke noe annet europeisk land har en så høy andel sukkerfri brus.

Tiltak for å legge til rette for sunnere valg

For å oppnå målene i intensjonsavtalen mener NHO Mat og Drikke at det må legges til rette for at forbrukeren kan ta informerte og gode kostholdsvalg. Det innebærer bl.a. et aktivt formidlingsarbeid fra helsemyndighetene, basert på vitenskapelig grunnlag. Meldingen beskriver bruk av felles kampanjer for bedre levevaner i regi av Helsedirektoratet, slik som kommunikasjonsplattformen «BareDu».

NHO Mat og Drikke mener videre at utvikling av enda mer spesifikke kampanjer rettet mot de enkelte kostrådene for økt kompetanse om sunn mat i befolkningen må prioriteres. Ett eksempel er kampanjen #MerAv for økt inntak av frukt og grønt, sjømat og grove kornprodukter, som ble lansert i 2018 med god involvering av næringsaktørene. Det er bl.a. behov for tiltak som kan øke kunnskapen om forskjellen mellom mettet og umettet fett i befolkningen, som er bekymringsfull lav i befolkningen. Dette vil bl.a. ha betydning for arbeidet med å redusere inntaket av mettet fett.

Videreføring av Matbransjens Faglige Utvalg

Matbransjens Faglige Utvalg, som ble etablert i 2014, er et godt eksempel på at en selvreguleringsordning utviklet i dialog mellom myndigheter og næringslivet er et godt virkemiddel for å nå folkehelsepolitiske mål. MFU skal bl.a. bevisstgjøre næringsaktørene om utfordringene i markedsføring av mat og drikke overfor barn og unge og påse at retningslinjer og veiledninger om akseptabel markedsføring overholdes.

Evalueringer av MFU viser at ordningen fungerer bra. Antall klager har gått ned. Samtidig har utvalget økt

pågang av aktører som ønsker å få avklart om planlagte markedsføringstiltak er innenfor retningslinjene, før tiltakene settes ut i livet.

Den betydelige utviklingen av digitale arenaer og økende markedsføring via sosiale kanaler tilsier at retningslinjene bør vurderes i lys av dette. NHO Mat og Drikke mener at utvalget, gjennom samarbeid om regulering i bransjen, er godt rustet til å justere retningslinjene og tilpasse disse til en ny digital hverdag.

Kapitel 8.4 - Regjeringens folkehelsearbeid, økonomiske virkemidler

Selv om avgifter *kan* være ett av flere virkemidler i folkehelsepolitikken, deler NHO Mat og Drikke regjeringens vurdering av at det er vanskelig å utforme treffsikre helse- og ernæringsmotiverte avgifter. Dette er også bekreftet gjennom arbeidet med NOU 2019:8 Særavgiftene på alkoholfrie drikkevarer og sjokolade og sukkervarer. NHO Mat og Drikke vil, som regjeringen, også understreke at grensehandelen med Sverige begrenser handlefriheten til bl.a. å utforme helse- og ernæringsmotiverte avgifter.

NHO Mat og Drikke mener derfor at det er riktig å prioritere andre virkemidler enn avgifter i folkehelsepolitikken. En eventuell vurdering av avgifter må i så fall skje på et faglig forsvarlig grunnlag og der dette virkemiddelet vurderes i sammenheng med andre virkemidler i folkehelsepolitikken.

Kapitel 6.4.1 - Bærekraftig kosthold

NHO Mat og Drikke støtter Regjeringens arbeid med å følge opp FNs bærekraftsmål. Vi mener det må gjøres et grundig arbeid for å komme frem til enhetlig metodikk for vurdering av bærekraft i forbindelse med kosthold og ernæring. Vurderingene må være vitenskapelig basert og ta hensyn både til helse, miljø, økonomi og norske rammebetingelser for produksjon og av mat og drikke, samt norsk matkultur.

Kapitel 6.5 - Ny nasjonal tobakksstrategi

På veien mot et tobakksfritt samfunn er det viktig å ta i bruk tilgjengelige skadereduserende tiltak. Det bør være mulig å selge produkter med nikotin uten tobakk, uten at dette må godkjennes som et legemiddel samt også å regulere innholdsstoffene i snus i tråd med svenske myndigheters krav. NHO Mat og Drikke ser positivt på innføringen av EUs tobakksdirektiv, som også åpner for nye produkter og elektroniske sigaretter som kan hjelpe til med skadereduksjon. Reguleringen av disse vil avgjøre når og i hvilken grad Stortingets mål om skadereduksjon for røykere vil finne sted. Dersom røykere som ikke klarer å slutte skal kunne bytte ut sigarettene med produkter med lavere risiko, må de få informasjon om at slike alternativer finnes.

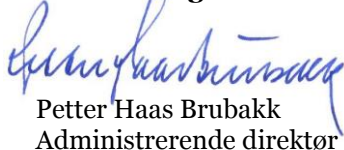
Kapitel 6.6.1 - Ansvarlig alkoholkonsum

NHO Mat og Drikke støtter vinmonopolordningen. Vinmonopolet er under press, og salget flater ut fordi grensehandel, smugling og annen uregistrert virksomhet i større og større grad er foretrukne salgskanaler. Det er viktig at en størst mulig del av alkoholkonsumet i Norge skjer gjennom kjøp i registrerte kanaler, og en alkoholpolitikk for å styrke Vinmonopolets posisjon og legitimitet er derfor god folkehelsepolitikk.

Kapitel 9.2 - Forskning på mat og helse

Det er positivt at forskning og innovasjon om sammenhengen mellom mat, ernæring og helse er et sentralt tema i omtalen av de statlig finansierte forskningsprogrammene. Helse- og omsorgsdepartementet må være tydelig i prioriteringene overfor Forskningsrådet, og må støtte opp under norske kunnskapsmiljøer om mat. Også i en nordisk og europeisk sammenheng er det viktig at departementet støtter mat- og helseforskning, eksempelvis gjennom Nordisk Ministerråd og deltakelse i programmer i regi av Den europeiske union.

Med vennlig hilsen
NHO Mat og Drikke

Petter Haas Brubakk
Administrerende direktør